

L A P A E L L A P O P U L A R

F O U T O T A U N A F E S T A

SUMARI

Editorial i Sumari, ...	2
Pla plurianual d'abastament i sanejament d'aigües, ...	3
Casa de la Vila, ...	4
El menjador s'inaugurà amb una paella a la Plaça des Pou, ...	6
Mariners de terra endins, ...	8
El temps i Temps passat, ...	10
Memòria R.A.M, ...	11
Bullit de notícies, ...	12
Poemes i gloses, ...	14
Les messes d'estiu (II), ...	15
Correu obert, ...	19
Concurs de Cartells, ...	20
Gran Verbena Popular, ...	21
Demografia, ...	23
Fi de curs-90, ...	24
Passatemps, ...	26
Trofeu d'Estiu de gimnàstica, . .	27
Carrerany Esportiu, ...	28
Fem Carrerany, Excursió, ...	32

EQUIP DE REDACCIÓ

Joan Gelabert i Mas
Jaume Mestre Llompart
Jaume Santandreu i Sureda
Onofre Sureda Ribas
Magí Ferriol Bauzá

COL·LABORADORS

Delegació d'Informació
de l'Ajuntament de Maria
C. Ciclista Maria,
Pere Sureda i Ribas
Enric Pozo Mas
Pere Mestre Ferriol,

Portada:

Foto Paella Popular,
(Joan Gelabert i Mas)

Fotografies:

Joan Carbonell Estelrich
Arxiu de "Fent Carrerany"
Onofre Sureda Ribas,
Martina Vives,
Joan Font Bergas,
Joan Gelabert i Mas,
Jaume Mestre Llompart,
Tomeu Arbona,

Editorial

EXAMINANT ELS ESDEVENIMENTS OCORREGUTS DURANT EL DARRER MES, N'HI HA UN QUE PER LA SEVA ENVERGADURA SOBRESURT PER DAMUNT ELS ALTRES: LA POSADA EN MARXA DEL MENJADOR SOCIAL.

EL TEMA HA ESTAT NOTICIA VARIS DIES A LA PREMSA DE LA PROVINCIA, JA DES DE FA UNS QUANTS MESOS: LES PRIMERES PARLADES, REUNIONS, LA "PAELLA" D'INAUGURACIÓ, L'INICI DEL SERVEI DE MENJADOR, ... EN AQUESTES INFORMACIONS S'HA DONAT RELLEU A ALGUNS PROTAGONISTES, EN DETRIMENT D'ALTRES, LA FEINA I L'INTERES DELS QUALS HA ESTAT TANT O MES IMPORTANT QUE EL DELS PRIMERS. SABEM QUE AIXO HA PROVOCAT CERTES MOLESTIES.

VOLEM RECORDAR I RECOLZAR DES D'AQUI LA IMPORTANCIA DEL PROJECTE. I JA QUE ESTAM DE PLE DINS ELS MUNDIALS, EMPREM TERMES FUTBOLÍSTICS PER A RECORDAR QUE LA LABOR DEL CONJUNT, PER A OBTENIR UN BON RESULTAT, ES MOLT MES IMPORTANT QUE LA DE LES INDIVIDUALITATS. PER AIXO VOLEM ENCORATJAR A TOTS ELS QUI HAN INTERVINGUT EN LA POSADA EN MARXA DEL MENJADOR, PERQUE CONTINUIN TREBALLANT AMB IL·LUSIÓ, I QUE LOGREM QUE AQUEST SIGUI PATRIMONI DEL POBLE, QUE TOTS ENS EL SENTIGUEM COM UNA COSA NOSTRA.

Edita:
Associació Cultural FENT CARRERANY
Sant Miquel, 4,
07519 Maria de la Salut

Imprimeix:
Apostol y Civilizador
Petra
Nº Depòsit Legal: PM-457/1986

+++++
+ La redacció de Fent Carrerany +
+ no es fa responsable de les +
+ opinions dels qui hi escriuen +
+++++

PLA PLURIANUAL D'ABASTAMENT I SANEJAMENT D'AIGÜES.

A la sessió plenària de dia 4 de Juny, el Consell Insular de Mallorca aprovà per unanimitat de tots el grups representats a la Corporació, el Pla d'Obres i Serveis del 90, i el Pla Plurianual d'abastament i sanejament d'aigües als municipis de Mallorca. Aquest pla pretén dotar els pobles de l'illa d'una moderna xarxa de proveïment i sanejament d'aigües, la qual cosa suposarà un gran esforç econòmic tant pel Consell Insular de Mallorca com pels respectius ajuntaments que s'hi han acollit, entre ells el de Maria.

La realitat econòmica de Mallorca, on el turisme és el motor de la nostra economia, fa que les infraestructures que tenim, carreteres, depuradores, etc..., es tornin insuficients per acollir la gran quantitat de població flotant, que és molt superior a la resident. Per desgràcia, l'alt nivell de la nostra renda per càpita no guarda relació amb la qualitat de vida que patim alguns dels municipis de l'illa, entre ells el nostre.

Per millorar-la, el CIM ha previst d'aquí a l'any 1993 dotar a tots el pobles de Mallorca d'una xarxa de clavegueram i aigua potable. Aquest Pla compta amb un pressupost global de 9.912.654.966'-ptes, dels quals a partir d'enguany fins el 1993, el CIM en posarà 6.879.110.618'- i els ajuntaments, entre ells el nostre, 3.033.544.348'- ptes.

Per tal d'ajudar-los a fer front a aquesta forta despesa, el CIM va signar un conveni de col·laboració amb el Banc de Crèdit Local d'Espanya. Anteriorment, i fora del Pla Plurianual, el passat 16 de Març, en un ple ordinari es va aprovar per

unanimitat dels assistents, el projecte de contracte de préstec de 6.000.000'- ptes, amb el Banc de Crèdit Local d'Espanya per finançar parcialment l'Obra de Captació i elevació d'aigua potable i depòsit regulador a partir del pou que l'Ajuntament va comprar a Roqueta i que s'aprovà a la sessió de dia 16 de Juny del 89. Aquesta obra està a punt de començar. En dies passats, l'actual batle Rafel Oliver va viatjar a Madrid per formalitzar el préstec. Aquesta obra està contemplada dins el Pla d'Obres i Serveis del 89, amb un pressupost d'uns 34 milions, dels quals la quantitat abans esmentada és part de la que ha d'aportar l'Ajuntament.

El projecte de les obres de sanejament i abastament d'aigües a Maria té un pressupost de 120.161.290'- ptes, de les quals el CIM aporta la quantitat de 90.120.968'- i l'Ajuntament s'ha de fer càrrec dels 30.040.322'- de ptes, restants. Per fer front a aquesta xifra, l'Ajuntament té, en principi, una previsió de 15 milions que cobrarà quan surtin publicades al BOCAIB (ja aprovades, la seva publicació no pot tardar), les Normes Subsidiàries. La resta de moment, pot ésser que s'hagi d'assumir mitjançant contribucions especials. Una altra possibilitat és l'aprovació del Pla Parcial de Montblanc abans del final del 90, i la urbanitzadora haurà de pagar la quantitat de 15 milions més. D'una o altra forma, hem de tenir consciència que la despesa serà molt forta i s'hi haurà de fer front. En darrer lloc sempre queda Madrid.

Jaume Mestre,

Casa de la Vila

COMISSIO DE GOVERN DE DIA 7 DE JUNY

Sessió extraordinària amb assistència de tots els seus components. Es prengueren els següents acords:

1.- Aprovar, per unanimitat, l'acta de la sessió anterior(10-4-90).

2.- Donació de compte i lectura dels escrits oficilas rebuts:

- Del CIM comunicant l'aportació de 90.120,968 pts pel Projecte d'Abastament i Sanejament per a 1990.

- De l'INEM comunicant l'atorgament de les següents subvencions pel cost de mà d'obra desocupada:

* 1.248.000 pts. al Servei d'Assistència Domiciliària.

* 624.000 pts. pel Servei de Menjador de la Tercera Edat.

* 195.000 pts per a pintura de faroles.

- De la Conselleria de Cultura comunicant la concessió de 50.000 pts per una Cursa Popular.

- De la Conselleria Adjunta a la Presidència, la concessió d'una subvenció de 100.000 pts. per a l'adquisició d'un Vespino per a la Policia Local.

- De la Conselleria d'Agricultura, comunicant la realització dels asfaltats dels Camins des Raig de Saigo i Rota des Pinar.

3.- Aprovar les següents propostes de la Batlia:

- Sol·licitat a la Mancomunitat des Pla les gestions oportunes per a que l'empresa concessionària de la recollida de Fems serveixi els contenidors que pertoqui.

- Sol·licitar a l'empresa funerària un pressupost per a saber els cost anual de la neteja del cementeri o en el seu cas, que es procedeixi a la contractació d'una persona encarregada de la seva neteja.

- Sol·licitar a l'INEM una subvenció de la mà d'obra desocupada per procedir a l'adecentament de camins i carrers del municipi.

4.- Aprovar les següents propostes del Grup Municipal d'IDM:

- Procedir a confeccionar, en el plaç més breu possible, els pressuposts del present any.

- Condicionat a l'aprovació dels pressuposts, i una vegada que es coneixi la quantitat a dispondre, que es segueixin uns criteris per a l'atorgament de les subvencions que es concedeixen anualment.

- Que en relació als actes previs de les Festes Patronals, convocar un concurs de Cartells per a la Portada dels Programes i que el Pregó de Festes el realitzàs D. Alfredo Gómez, antic mestre de Maria. El Sr. Batle proposà a Da. Joana Gual, Regidora de l'Ajuntament de Palma i de descendència del municipi.

- Que es procedeixi a la publicació del Bolletí d'Informació Municipal.

- Sol·licitar a la Conselleria del Cultura la Carta Arqueològica del Terme Municipal.

- Reiterar una altra vegada, al Conseller de Cultura del CIM, la petició de la subvenció per al mobiliari de la Biblioteca Municipal.

- Remetre a l'equip redactor de les Normes Subsidiàries, l'escrit de la C.P.U. pel que s'aproven definitivament, als efectes de que procedesquin a complimentar les prescripcions que s'assenyalen.

- Procedir a recordar al Delegat Provincial del MEC la subvenció per a les obres dels banys a les Escoles.

- Procedir a arreglar els arbres dels carrers i l'acera de la Plaça des Mercat.

5.- Sol·licitar les següents subvencions a l'INEM:

- 1.040.000 pts per a pintar les Escoles.

- 3.360.000 per a neteja, reparació i conservació de Camins Rurals.

6.- Deixar el tema de les subvencions pendent, esperant l'aprovació

Casa de la Vila

dels pressuposts i a la reunió a celebrar entre el Sr. Batle, responsable d'Esports i Magí Ferriol, com a regidor de Cultura.

7.- Aprovar l'expedient i plec de condicions per a la contractació directa per a la construcció d'un forn crematori al Cementeri, amb un pressupost de 750.000 pts.

8.- Infomar favorablement la sol·licitud de llicència d'Instal·lació d'un depòsit de GLP a la parcel·la 128 polígon 5, presentada per Benito Darder, en nom de Ses Tarragones C.B.

9.- Aprovar, per unanimitat, i concedir 10 llicències d'obra.

PLE ORDINARI DE DIA 15 DE JUNY

Sessió a la qual no hi assisteix, amb excusa prèvia, D. Magí Ferriol. Es pregueren els següents acords:

1.- Aprovar, per unanimitat, l'acta de la sessió anterior (11-5-90)

2.- Asseblar-se de la corresponència oficial (vegeu el punt 2 de la Comissió de Govern)

- De la Comissió Provincial d'Urbanisme comunicant l'aprovació de definitiva i per unanimitat, de les Normes Subsidiàries de Planejament a la sessió celebrada el dia 4 de Maig de 1990, amb una sèrie de prescripcions a complimentar amb el termini de tres mesos.

3.- Asseblar-se dels acords de la passada Comissió de Govern.

4.- Aprovar la proposta de batlia de celebrar un ple mensual, el tercer divendres de cada mes, a les 21 hores en l'hivern, i a les 22 hores en horari d'estiu.

5.- Aprovar la relació d'entitats i nuclis de població del terme i remetre l'acord a la Delegació Provincial d'Estadística.

6.- Estimar les reclamacions fetes a les llistes provisionals del cens, per D. Joan Ferriol, Da. Bàrbara Pons, Da. Francisca Ferriol i D. Lluç Ferriol, per errors en

les dades del seu domicili.

7.- Adquirir la casa i corral número 13 del carrer de Sant Miquel, propietat dels germans D. Joan i Da. Maria Margarita Quetglas, per un valor de 2.200.000 pts per a destinar-la a Menjador Social i ampliació del local de la Tercera Edat. Al mateix temps agrair a la Caixa de Balears "Sa Nostra" la subvenció/ajuda de l'import total per a la seva adquisició.

PUNT D'URGÈNCIA: Prèvia i especial declaració d'urgència, s'acordà encarregar el Projecte Tècnic de la lera Fase de l'Obra "Abastament i Sanejament", a l'Enginyer de Camins D. Joan Alemany Simó, ajudat pel Sr. Enginyer Industrial, D. Martí Vila Jaume.

8.- PRECS I PREGUNTES:

El Sr. Miquel Oliver, formulà els següents:

- Demanà les explicacions oportunes, sobre l'ampliació del cementiri. Se li contestà que es tractava d'iniciar les gestions per a la compra dels terrenys, ampliació que consta a les NNSS ja aprovades.

- Formulà el prec de què seria convenient que la Plaça des Pou no es tancàs els diumenges a la circulació rodada. El Sr. Batle indicà que prèviament era partidari de fer un estudi de la reforma circulatòria en general, abans de tancar la plaça.

- Formulà el prec de què es col·loquin més faroles al Carrer Nou.

- Formulà la pregunta sobre la situació en què es trobava el Curset de Natació i si es faria a Maria. El Sr. Batle li contestà que si el curset de Natació no és realitzat amb la Mancomunitat des Pla de Mallorca, seria subvencionat per l'Ajuntament.

EL MENJADOR S' INAUGURA AMB UNA

El passat dia 3 de Juny i per inaugurar el menjador popular, es va celebrar a la Plaça des Pou una gran paella per unes cinc-cents cinquanta persones, algunes d'elles de fora de Maria. Va esser un gran dia.

Des de primeres hores del mati, l'expectació a la plaça va esser molt grossa i els membres de la 3ª Edat anaven d'una part a l'altra per ajudar que tot sortís rodó. Com que es va regar la Plaça des Pou amb l'aigua del pou que li dona nom, fins a migdia la fresca fa fer agradable l'estada entre les foganyes. Els nins jugaven al seu aire amb la plaça tancada i els curiosos enrevoltaven els cuiners i feien comentaris damunt la feina que veien. Un total de 13 poals i una garrafa d'aigua s'empraren per fer el brou, més de setanta quilògrams d' arròs, a més del peix, carn, espècies, pebre, etc... La gent es va asseure a unes taules, enrevoltant la plaça, a l'ombra dels arbres i una vegada acabats de menjar, un grup de "jovençans" de Sineu ES NOSTROS, va amenitzar l'horabaixa fins a prop de les vuit del vespre. Abans, al migdia, el grup NATURA, una parella de joves que s'han establert entre nosaltres

70 Kg. d'arròs.

feren el mateix. Uns i altres feren gaudir la gent, que va ballar al so de les seves cançons. Gent de totes les edats acudí a la plaça per passar un dia de festa, que a tothom li va bé.

Aigua i tallades a rompre.

PAELLA A LA PLAÇA DES POU.

Musclos i gambes,

Eren deu que l'aguantaven ...

Més de cinc-cents, en menjaren

I ballant, ballant la pairen,

MARINERS DE TERRA

ENDINS

Uns 26 alumnes, nins i nines de 5è, 6è i 7è d'E.G.B., del C.P. A Monjo ens inscrivírem a un curset de vela durant el mes de Maig.

"OPERACIÓ 1000 VELES"

Aquest curset consistia en anar quatre dies a Calanova. Els dies foren el 3, 10, 17 i 24, tots ells en dijous.

D'aquest curset només havíem de pagar l'autocar i el menjar l'havíem de dur nosaltres.

El primer dia partírem a les 9 h. de la Plaça des Pou acompanyats de la professora Martina. Quan arribàrem allà ja ens esperaven, ens demanaren d'on érem i altres coses. Després de les preguntes ens feren entrar dins una sala on ens explicaren coses del vaixell anomenat "Galeó" i ens digueren que el curset s'anomenava "1000 veles". Quan varen acabar d'explicar, els monitors feren cinc grups i ens dirigírem, cada grup amb el seu monitor, cap al vaixell. Els monitors ens digueren que ells muntarien el vaixell però que els altres dies l'hauríem de muntar nosaltres. Acabat de muntar, sortírem a navegar. A les 13'30 h. tornàrem al port a dinar i a les 15'30 h. tornàrem sortir a navegar. Els monitors ens feien agafar el timó i manar un poc a tots. Ell ens digué el que havíem de fer per navegar bé.

A les cinc cada dia érem al nostre poble.

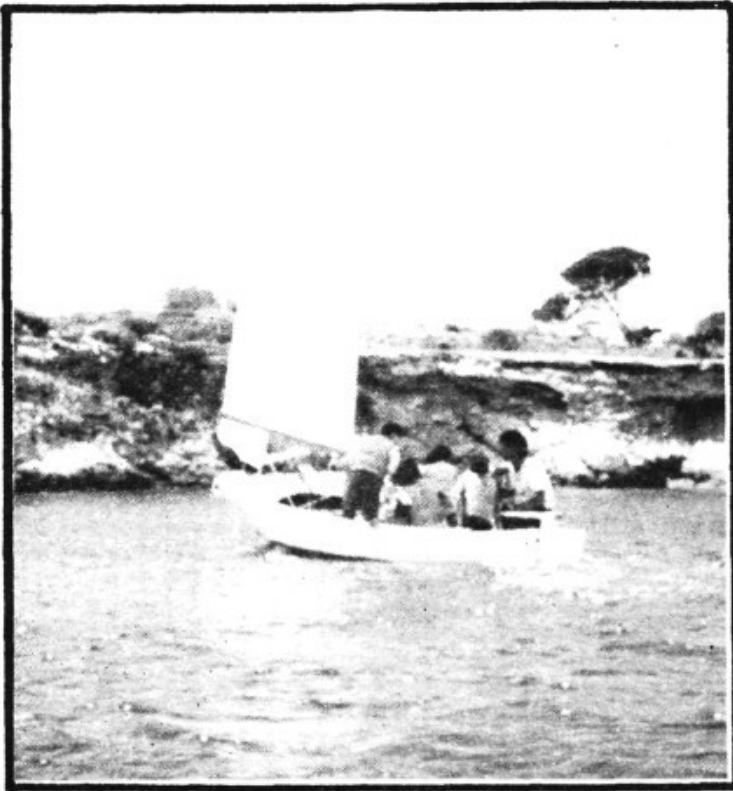
CLASSES

TEÒRIQUES

"OPERACIO 1000 VELES"

El segon dia férem el mateix que el primer, però no teniem els mateixos professors ni el mateix vaixell. Haguérem de muntar el vaixell mentre els monitors ens miraven.

El tercer dia no férem el mateix que els altres dies; férem un control i no tenguérem el mateix monitor. Quan ens acabaren d'explicar ens anàrem a navegar i a les 12'30 h. amb el consentiment de la professora que ens acompanyava nedàrem al mig de la mar amb els monitors.

El quart i darrer dia va esser el que millor ens ho vam passar perquè feia molt de vent i el vaixell es tombava i nosaltres l'haviem d'equilibrar. Quan feia una estona que navegàvem, tornàrem a navegar com el dia anterior. A les 13'30 h. arribàrem al port i nedàrem a la piscina que hi havia. Al capvespre, com a despedida, ens donaren un diploma.

Tots els qui hi anàrem hi volem tornar perquè ens ho passàrem molt bé.

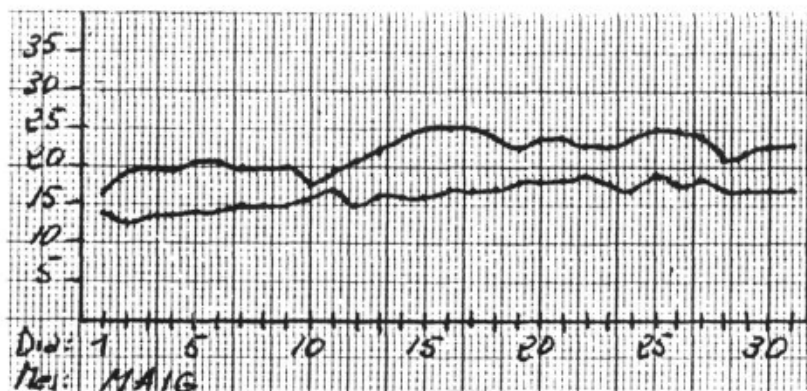
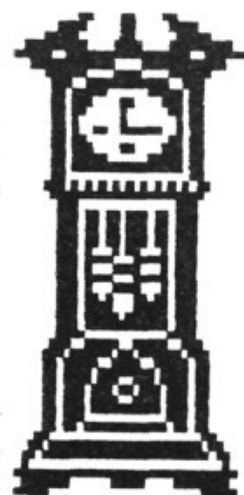
PRACTICA DE NAVEGACIO

SORTIDA
DEL
PORT

Fotos: Martina Vives.
Texte: Pere Mestre Ferriol.

EL TEMPS

PUNTA	
Dis	
28	-- 2 Pm
28	-- 31 Pm
TOTAL 33 Pm	

TEMPS PASSAT

JULIOL de 1.986

- Història de la Nostra Gent: L'amo En Xesc de Son Cloquis.
- Cap a una Escola Mallorquina.
- Poble.
- Esports: Macià Ramis Mas.

JULIOL de 1.987

- Un Pacte per al progrés.
- Columna de la llengua: Els gentilicis.
- Conversa amb Pere Alemany.
- Un any de CARRERANY.
- Pàgina pagesa.
- Anàlisi de les Eleccions pels polítics locals.
- Composició del nou Ajuntament i Evolució del vot.

JULIOL de 1988:

- La columna de la llengua: vaga, vagos i esquiroles.
- Parròquia: Confirmaci.
- Sa Xerradeta amb En Sebastià Miralles, President Local d'A.P.
- Normalització dels carrers.
- Casa de la Vila.
- Professors de què?

JULIOL de 1.989:

- Opinió: El quart poder a Maria.
- Casa de la Vila.
- Com es produeix un terratrèmol.
- Evolució dels cultius entre 1.860 i 1.960 a Maria.
- Un gest.
- Sa Xerradeta amb l'amo En Tomeu Ferriol Bergas
- Des del Balcó de la Sala.
- Tercer Aniversari.
- Exposició sobre: Espais naturals i societat.
- Carrerany Esportiu: V Gran Premi Pla de Mallorca-89.

MEMÒRIA R.A.M.

TEMPS DE MESSES

Amb la calor d'aquests dies, amb els camps daurats per tot arreu del nostre terme i les espigues onejant, em vénen records de les meves vivències infantils i juvenils, a l'hora de la recollida del gra.

Segur que per a descripcions precises de les feines d'aquesta temporada hi ha al nostre poble persones més adequades (En altres pàgines d'aquest número hi teniu el treball d'En Pere Sureda). El que vull dibuixar jo són visions infantils, la recerca del sentit lúdic dins un treball prou pesat i que requeria els esforços del pagès, i de tota la seva família, des de trenc d'alba fins a la posta de sol.

Em feien enveja tots aquells al.lots que no havien d'acompanyar als seus pares, ja que això volia dir escapar-se de la vigilància dels padrins i trobar-se a la plaça, a Can Parrusso, al pati de l'escola, ... i seguir amb l'exuberant activitat del joc en aquesta edat: al clotet (els carrers no estaven asfaltats), a indis i pistolers, a guerrers (les pedrades eren de veres i les bandes enemigues

també), baldufes, bolles, la fulla de moro, o altres jocs més agosarats, els quals en servien per a conèixer la forma i posició exactes dels òrgans del cos de l'altre sexe.

Em meravellava la forma de preparar el cercle de l'era; el convertir el troç elegit, rostoll, terrossos, pedres, en un enrajolat gràcies a contínues batudes i regades, retirant d'ella tot el que molestava.

Després, i per espai d'un mes, la rutina era la mateixa: estendre les garbes i desfer les gavelles, esperar que el sol ho torràs bé, la passada dels carretons descrivint variades circumferències per damunt l'estesa (nosaltres en teníem un de ferro i un de pedra que eren estirats per l'egua i el mul) fins que la palla estava ben tallada i les espigues ben desfetes, el dinar davall la barraca,

feta de troncs d'ullastre i estepa ben lligada, normalment d'arròs brouós, la ventada per a separar el gra de la palla, després de la sesteta, ...

Qualque vegada la rutina era rompada per una repentina i renouera tormenta d'estiu, per un trebolí que s'emportava la palla (si no s'enduia més coses), o pel canvi del sentit del vent (altres vegades la calma era absoluta)

Un dels moments més esperats del dia per a nosaltres, els al.lots, era el de l'entrada de la palla al sostre. Aquesta arribava al poble amb el carro baix dins els llençols. En aquesta activitat, podia convidar a amics i amigues per a poder-la pitjar. Allà pegàvem bots i xicalines, ens tiràvem des de dalt del graner sobre la palla, com si d'un Parc d'Atraccions es tractàs. Així si no ens haviem cansats durant el dia, arrebossats de palla i pols, quedàvem ben preparadets per a passar la nit i, l'endemà, tornar a començar.

Magí Ferriol.

BULLET de notícies

CANÇONS DE LA MEDITERRÀNIA

Pel proper mes de Juliol, a partir del dia 12, l'Ajuntament de Ciutat està preparant una nova edició de "Cançons de la Mediterrània". Aquesta serà la setena edició i es perllongarà fins el dia 15 de Juliol. Els participants en aquesta edició són: Toti Soler (Catalunya) Clude Nougaro (França), Mario D'Azzo (Itàlia), Dimitra Galani (Grècia), Els Vall-demossa (Mallorca), Ofra Haza (Israel), AbedAzrié (Siria) i Paco de Lucia (Andalusia). A part d'això, es celebraran actes paral·lels per tal de contribuir a la recuperació de la nostra identitat cultural i mediterrània. Com ja és habitual en els darrers anys, el Parc de la Mar serà el marc on es celebraran els concerts.

ENTREGA DELS PREMIS PREMSA FORANA

En un acte presidit per Andreu Riera i Jaume Martorell, el passat divendres dia 22, tingué lloc l'entrega dels Premis de L'Associació de Premsa Forana d'enguany i del lliurament de diplomes de convocatòries anteriors. Al mateix acte es lliurà una distinció a Gabriel Massot i Muntaner, Ex-president de l'Associació i a l'empresa propietària de MODELMON, recinte on es celebrà la festa. Hi hagué sopar i ball.

Magi Ferriol

UNA SEU, PER A L'ASSOCIACIÓ

Prèviament a l'entrega de premis, es celebrà una Assemblea Extraordinària amb un únic punt a l'ordre del dia: l'adquisició d'una casa, a Sant Joan, per a utilitzar-la com a seu definitiva de l'Associació. La proposta fou acceptada per unanimitat.

XISCO MESTRE, SUBCAMPION D'ESCACS

En el moment de tancar el número ens hem assebutat de la victòria de Xisco Mestre, en el Campionat de Balears d'Escacs de la Categoria Cadet. Li volem donar l'enhorabona i en el proper número donarem la informació completa.

CELEBRACIÓ DEL NÚMERO 50 DE LA REVISTA

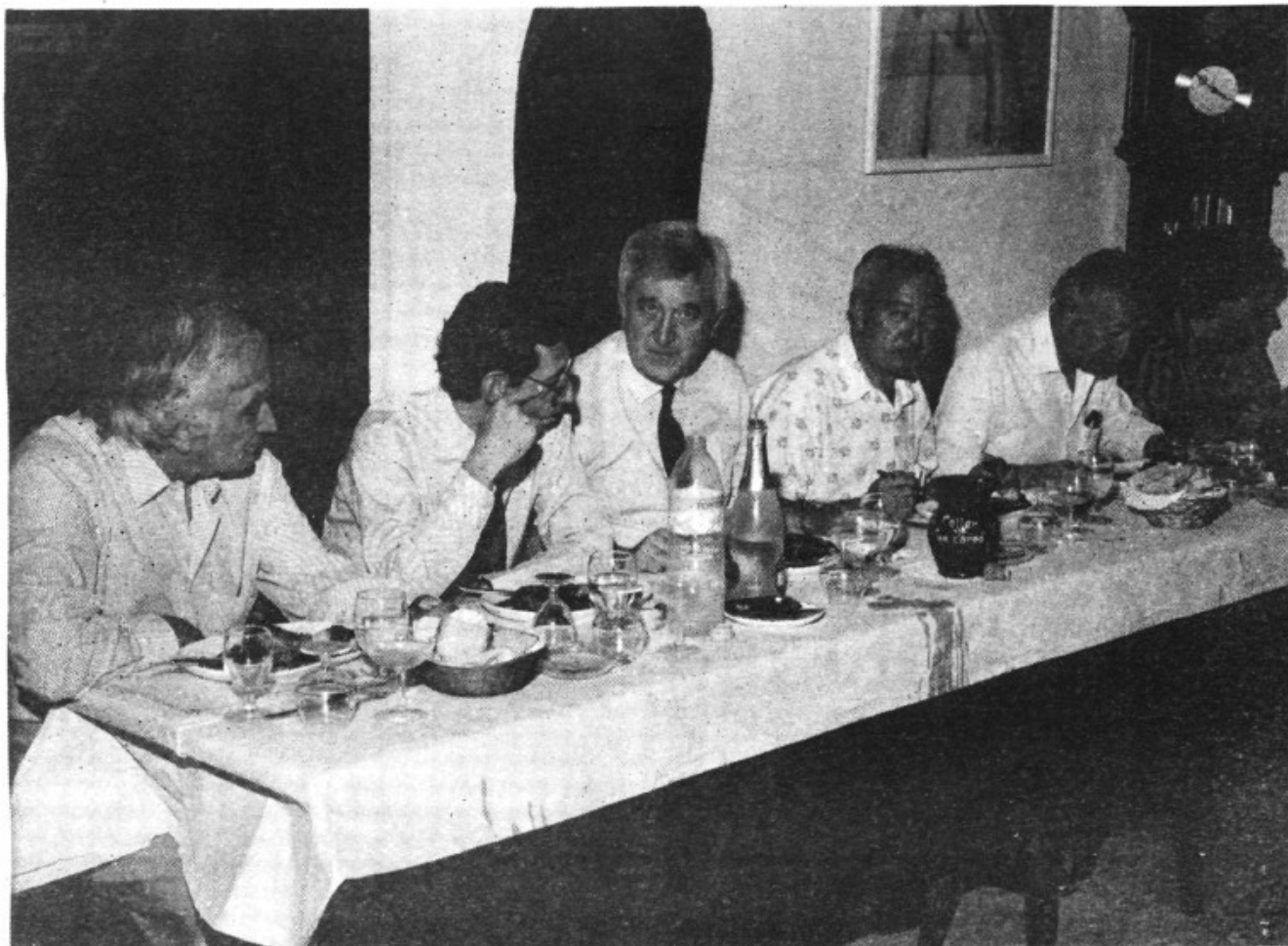
Com vos anunciàvem a la darrera revista, tenim intenció de celebrar de manera especial l'arribada al número 50 de Fent Carrerany, que serà cap el setembre, amb les Festes de la Mare de Déu.

S'estan fent gestions per a concretar la data i el lloc per a celebrar-ho sobre estovalles. I estariem molt contents de contar amb la presència de tots el que de qualque manera han participat en la petita història de la revista, així com de què ens fessiu arribar les vostres col·laboracions especials a temps de poder-les incloure.

La solució al proper número.

BULLET de notícies

CANYELLES I LA PREMSA FORANA

El passat divendres, 15 de Juny, assistirem a un sopar, convidats pel President de la Comunitat Autònoma, Sr. Gabriel Canyelles, a Can Toreó de Sineu. Allà, juntament amb tots els companys de Premsa Forana, poguérem parlar amb el president de tot allò que en aquests moments és actualitat a les nostres Illes.

Antoni Mestre

EL MICRO EN EL COLE

Uns 600 joves, entre ells 26 alumnes de Sisè, Setè i Vuitè del C.P. A. Monjo, assistiren a la festa final de "El Micro en el Cole" organitzat per "Ultima Hora". Foren acompanyats per uns quants professors i pares, i l'acte consistí en

un dinar, seguit d'un espectacle amb pallsos i cançons, i l'entrega de premis.

SOPARS DE FI DE CURS

El passat divendres dia 8 de Juny tingué lloc a Montuiri el sopar fi de curs dels alumnes que feien Educació d'Adults, de la Mancomunitat del Pla.

L'assistència a l'acte fou molt concorreguda. Si a les classes hi anava tanta gent només cal felicitar-nos.

I el divendres dia 15 de Juny tingué lloc al Restaurant Can Jacinto de Manacor el sopar que tancava el curset de cuina per la gent de Maria inclòs dins el programa d'Educació d'Adults.

El sopar fou bo i barat i la vetllada acabà amb una sèrie d'acudits que feren que el temps passàs volant.

Onofre Sureda Ribas.

Poemes i Gloses

EL PLANY DE LA FIGUERA

Aimadors d'antigues glories,
vosaltres els qui passau
pels camins de la memòria,
arreplegau el meu plany.

Xapada de soca i branca,
corcada jaia de gep,
gropelluda, desnossada,
estic clavada al gemec

Com bruixa descambuixada,
alçant els cucs dels seus dits,
pelleringo de fantasma,
umpl de cucales la nit.

Clams i laments d'anyorança
no muden la meua sort,
borda de mala lletrada,
suplic que arribi la mort.

Antny era com divina
providència dins el camp
que, amb devota cortesia,
em deia del cristià.

Casa on era jo encistada
no patia mai la fam,
perquè els anys de la desgràcia
jo em posava al lloc del pa.

Era la de més durada
de tots els arbres fruitals,
l'única que assegurava
el recapte per tot l'any.

Les meves flors començaven
les inflors per Sant Joan
i els cucallons de la Reina
arribaven a Tots Sants.

Els ventadors damunt l'era
esvaïen els acops,
però, al sòtil, les forneres
treien xalico als rutllons.

Passava la lletania
només amb l'anunciat
de les castes que reblien
els esplets d'un figueral.

Bordissots i de la roca,
martinenques i verdals,
blanquetes i molla roja,
albacós i capoll llarg.

porquenyes i alicantines,
pèl de bou i paretjals,
calderones i morisques,
ull de perdiu i gegants.

Omplia d'una solada
acaramull els paners
i esplugada amb les escales
farcia tots els sequers.

Quan la figa clivellava,
secallona pel capoll,
amb mel a l'ull de la llàgrima,
captivava tot el món.

Les altives coll de dama,
portades pel majordom,
a l'àpat de les grans taules,
retiraven els calops.

L'alfabieta endolcida
amb llavorets d'anís,
al cel de les llepolies,
arraconava els confits.

Aimadors de la justícia,
vosaltres els qui passau,
al costat dels meus deficiis,
arreplegau el meu plany.

Del llibre de poemes "NISSAGA DE SEN".

Obra d'En Jaume Santandreu Sureda.

LES MESSES D'ESTIU: (Mètodes i sistemes tradicionals). Pere Sureda

FA CALOR I HEM DE BEURE

De tant en tant fèiem qualche aturadeta per descansar o beure un poc.

Per aquest motiu dúiem sempre una botilleta de test plena d'aigua que procuràvem tenir sempre a l'ombra per tal que no s'encalentís. Aquestes aturades solien ser ben curtes, perquè, segons el meu padrí, no anava bé de refredar en la feina.

L'encarregat d'anar a cercar l'aigua a vegades no frissava massa i per aquest motiu se li dedicava qualche cançó, com ara aquestes:

Majoral sa nostra aigüera,
que deu ser a fer pancuit,
o s'ase li haurà fuit,
darrere qualche somera?

L'amo em diu sega, sega,
i jo no tenc gens de seguera,
amb una pell i s'aigüera,
a s'ombra d'una figuera,
no m'haurien de dir jeu-te.

Si hem acabat per Sant Pere
s'escarada des segar,
tots plegats hem d'anar a mar,
a rentar sa nostra aigüera.

Noltros tenim una aigüera,
més garridoia que es sol,
però té es seu rossinyol
venal, que no sap que en vol,
que canta sa forastera.

BOTIJA (|| 2)

g. gallet;—b, brocal;—m, morro

BOTILLA

LES GARBES DE FAVES

Quan havien passat quinze dies o tres setmanes que havíem segat es favar, anàvem a fer les garbes. Ens aixecàvem ben dematinet per aprofitar la rosada i així les garbes eren més bones de fer.

El sistema de fer-les no era el mateix que el de les garbes d'ordi, ja que les garbes de faves no se restrenyen; es fermaven d'una sola vegada.

Estiràvem el vencill en terra, damunt hi posàvem dues gavelles orientades també cap al Llevant, dues més en sentit contrari, i dues més, una contra l'altra i fermàvem la garba. Si trobàvem que quedava petita pel fet que les gavelles ho fossin, n'hi afegíem una o dues més, procurant no fer-les massa grosses, perquè llavors eren males d'algar, perquè les faves són feixugues.

EL CARRO: MITJA DE LOCOMOCIÓ I TRANSPORT

El nostre mitjà de locomoció i transport era un carro, un ase i una bicicleta. El carro, que aquell any havíem estrenat, i que va ser dels darrers que se fabricaren, ja tenia les rodes de goma, enlloc de les tradicionals de fusta i ferro.

Aquest carro constava de les següents parts:

La caixa que era de fusta i que es prolongava cap al davant amb dos braços per enganxar-hi l'ase.

LES MESSES D'ESTIU (Mètodes

El capçaler del davant, una portella al darrera i les baranes o bandes als costats. Davall la caixa hi havia el fuell, una barra de ferro amb un engranatge a cada part on s'hi aficaven les rodes. Un seient de fusta, amb un coixí de palla al damunt i un arquet, un pal de fusta amb dos forats un a cada extrem que servia per aguantar les bandes, fermat amb una corda que anava cap a una argolla de davall el carro. També tenia un servei de frens.

Procuràvem tenir-lo a l'ombra quan anàvem al camp, i amb un sac tapàvem la roda de la part del sol. A ca nostra el guardàvem dins la portassa.

L'ASE

L'ase era un animal jove que només tenia dos anys, més vago que el jeure. Era el tercer que teníem. Abans havíem tingut una somera i un ase i més tard tinguérem una altra somera. Aquest era molt vago i per aquest motiu li donàvem més bastonades que dies no tenia; ni així el fèiem córrer.

LA PALLISSA

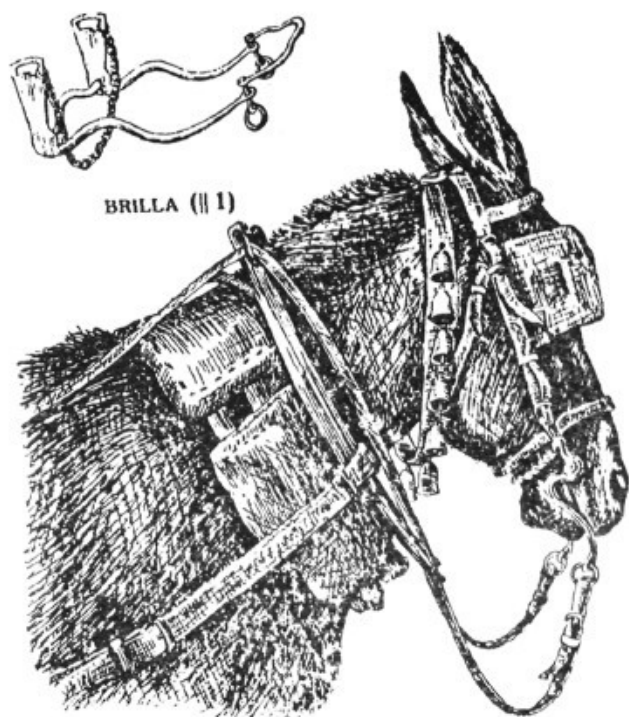
Al costat de la portassa hi havia la pallissa, lloc on teníem l'ase. Per entrar-hi hi havia una porta de fusta i dedins una menjadora d'obra on hi posàvem la palla i al costat la grípia, que era un departament més petit on posàvem la ració de faves, civada o garroves. La menjadora tenia la sola que era de llauna amb foradets, per tal que la pols i el pallús caiguessin, i a dalt tan sols hi quedàs la palla.

Just damunt de la menjadora hi havia una argolla de ferro amb una cadena o corda per fermar l'ase.

EL GUARNIMENT

Ficades dins la paret de la pallissa hi havia dues estaques de fusta, on col·locàvem el guarniment de l'ase que estava format per:

Un cabestrell de cuir amb una corda o cadena per fermar l'ase dins la pallissa, o quan anàvem al camp.

Mul amb CÀBEÇADES (Mallorca)

i sistemes tradicionals).

Unes cabegades que es posaven al cap de l'animal, amb una brilla que es ficava dins la seva boca i que servia per frenar-lo.

Les regnes que també eren de cuir i que servien per conduir l'animal.

La collera que s'ajustava al coll i duia dues argolles de ferro a cada part, per on passaven les regnes; i dos tiranys per estirar el carro.

Un sellató per posar damunt les espatlles, que estava format a més per un sofre i una barriguera que servien per aficar-hi els braços del carro; el sofre al damunt i la barriguera per davall la panxa. També tenia dues argolles, per on passaven les regnes.

Al darrere, les reculeres, enganxades al sellató i dos tiranys que s'agafaven als braços, que servien per frenar el carro.

LA BICICLETA

La bicicleta era el mitjà ràpid i quan més l'empràvem, no era quan anàvem a segar, sinó més endavant, quan havíem de batre, per si faltaven sacs o havíem fet qualque descuit.

A SEGAR CIVADA

Després de les faves i l'ordi anàvem a segar la civada,

De tots els cereals que conreàvem, aquest era el més delicat.

La civada no es pot segar massa tard perquè s'espolsa, ni massa prest perquè no grana bé.

Quan l'havíem segada i una vegada les garbes ja estaven fetes, la feina era llaurar uns buits dins el mateix camp i passar les garbes damunt el llaurat, perquè les formigues no s'enduguessin la majoria de les llavors.

Per això no la sembràvem tots els anys; uns anys sí i altres no.

Record unes quantes cançons que cantàvem quan la segàvem i lligàvem:

Civadeta, civadeta,
que ets de mala d'aplegar,
mal haguesses tornat mar
i es camp de blat, sa pleta,
i sa madona barqueta
i l'amo per navegar.

Civadeta, l'amo t'espera,
per dar-te an es rossi,
val més aplegar-te aquí,
amb sa falç de bri en bri,
que d'hivern a sa cortera.

LES MESSES D'ESTIU

(Mètodes i sistemes tradicionals).

Els segadors de Marsella.
anaren a Son Sant Martí
i sa madona els va dir:
avui heu hagut de venir,
que no tenim escudella.

Si no teniu escudella,
madona, perdonau-mos;
noltros no som tan senyors,
que no poguem campar-mos
amb tallades dins sa pella.

Les cançons que cantàvem, no
sempre estaven en relació amb el
tema del segar. De vegades
aprofitàvem la corresponent tonada
per cantar qualche cançó o glosa un
poc més coenta que de costum, com
ara aquestes:

Un home que caga en terra,
no càga damunt paret
i sol esvergar qualche pet,
com es ventre d'una gerra.

Noltros teníem un mul,
que li dèiem en Fumat;
un home quan ha cagat,
amb un mac se torca es cul.

Sa madona d'aquest lloc,
sempre va portes obertes,
alegra la gent d'ofertes,
promet molt i atany poc.

No heu conegut es Jai Melis
que feia d'empeltador,
i va empaltar un aubó,
damunt es cap del rector,
que feia figues sixelis.

Sa majorala des Pago,
ho és, un sol resplendent,
i es senyoret de Galdent,
li cerca embrutar ets enagos.

Per llarga que fos sa rota
de Son Serra fins aquí,
i es Puig de Montjuí
no basta per vos padrí,
si tota tornava coca.

A SEGAR BLAT

El darrer a l'hora de caure
era el blat. El més apreciat, al
qual li dedicàvem més atenció, ja
que era una base fonamental per
l'alimentació de la família i part
dels animals, durant la resta de
l'any.

No era un blat com el que
sembren actualment, un blat curt o
foraster, duit d'importació. Era un
blat llarg, amb una espiga llarga i
unes arestes també llargues. Eren
coneguts el "blat mort", "barba" i
"Xeixa".

A l'hora de segar-lo no era
d'allò més fàcil, per la seva
llargària i pel seu pes.

Ball dels segadors de Mallorca, de retorn a casa de l'amo després de la jornada.

Maria de la Salut

Dissabte 30 de Juny 1990

GRAN VERBENA POPULAR

A CÀRREC DE:

SWING 90

ORQUESTINA

i ES NOSTROS de SINEU

ORGANITZA:

ASSOCIACIÓ 3.ª EDAT

COL.LABOREN:

MAGNÍFIC AJUNTAMENT DE M.^a DE LA SALUT

TRANSPORTES
EXCAVACIONES

fonthisa

C/. Capitán Tauler, 1

Tel. 52 50 08

MARIA DE LA SALUT

CONVOCAREN INICIALMENT LA CAMPANYA:
 EL GOVERN BALEAR
 EL CONSELL INSULAR DE MALLORCA
 EL CONSELL INSULAR DE MENORCA
 EL CONSELL INSULAR D'EIVISSA I FORMENTERA
 L'AJUNTAMENT DE PALMA

S'HI HAN ADHERIT(en data 15 de juny de 1990):

LA UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

ELS AJUNTAMENTS

Ajuntament d'Alaior
 Ajuntament d'Alaró
 Ajuntament d'Algaida
 Ajuntament d'Andratx
 Ajuntament d'Ariany
 Ajuntament d'Artà
 Ajuntament de Binissalem
 Ajuntament de Bunyola
 Ajuntament de Calvià
 Ajuntament de Campanet

Ajuntament de Campos
 Ajuntament des Castell
 Ajuntament de Ciutadella
 Ajuntament de Costitx
 Ajuntament d'Eivissa
 Ajuntament d'Esporles
 Ajuntament de Felanitx
 Ajuntament de Ferreries
 Ajuntament de Formentera
 Ajuntament de Fornalutx

Ajuntament d'Inca
 Ajuntament de Lloret de Vistalegre
 Ajuntament de Lloseta
 Ajuntament de Llubi
 Ajuntament de Llucmajor
 Ajuntament de Manacor
 Ajuntament de Mancor de la Vall
 Ajuntament de Maó
 Ajuntament de Maria de la Salut
 Ajuntament de Montuïri
 Ajuntament de Petra

Ajuntament de Sa Pobla
 Ajuntament de Pollença
 Ajuntament de Porreres
 Ajuntament de Puigpunyent
 Ajuntament de Sant Antoni Abat
 Ajuntament de Sant Joan
 Ajuntament de Sant Llorenç des Cardassar
 Ajuntament de Santa Maria del Camí
 Ajuntament de Santanyí
 Ajuntament de Son Servera
 Ajuntament de Sóller

ELS PARTITS POLÍTICS

Partit Popular (PP)
 Partit Socialista Obrer Espanyol (FSB-PSOE)
 Partit Socialista de Mallorca (PSM)
 Unió Mallorquina (UM)
 Centre Democràtic i Social (CDS)
 Entesa de l'Esquerra de Menorca (EEM)
 Grup Parlamentari Mixt
 Esquerra Unida
 Unió Balear

ELS COL·LEGIS PROFESSIONALS

Col·legi Oficial d'Administradors de Finques
 Col·legi Oficial d'Advocats de Balears
 Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres
 i en Ciències de Balears
 Col·legi Oficial d'Enginyers de Camins, Canals i Ports
 Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Balears
 Col·legi Oficial de Farmacèutics de Balears
 Col·legi Oficial de Psicòlegs de Balears
 Il·lustre Col·legi Notarial de Balears

ELS SINDICATS

Confederació Sindical de Comissions
 Obreres de les Illes Balears (CC.OO.)

ELS CENTRES D'ENSENYAMENT:

Departament de Filologia Catalana i Lingüística General. UIB
 Institut de Batxillerat Santa Maria d'Eivissa. EIVISSA
 Institut de Batxillerat Berenguer d'Anoia. INCA
 Institut de Batxillerat Maria Antònia Salvà. LLUCMAJOR
 Institut de Batxillerat Joan Ramis i Ramis. MAÓ
 Institut de Batxillerat Antoni Maura. PALMA
 Institut de Batxillerat Guillem Sagrera. PALMA
 Institut de Batxillerat Joan Alcover. PALMA
 Institut de Batxillerat núm. 6, Camp Redó. PALMA
 Institut de Batxillerat Guillem Cifre de Colonya. POLLENÇA
 Institut de Batxillerat Can Peu Blanc. SA POBLA
 Institut de Batxillerat Quantó de Portmany.
 SANT ANTONI DE PORTMANY (EIVISSA)
 Institut de Batxillerat Guillem Colom Casanovas. SÓLLER
 Institut de Formació Professional San Juan Bosco. CIUTADELLA
 Institut de Formació Professional Isidor Macabich. EIVISSA
 Institut de Formació Professional Llorenç M. Duran. INCA
 Institut de Formació Professional Francesc de B. Moll. PALMA
 Col·legi d'EGB Sant Salvador. ARTA
 Col·legi La Immaculada. PALMA
 Col·legi Pedro Poveda. PALMA
 Col·legi Guillem Mesquida. Sa Indioteria. PALMA
 Col·legi Públic Comas Camps. ALAIOR
 Col·legi Públic Sant Bartomeu. ALAIOR
 Col·legi Públic Es Vinyet. ANDRATX
 Col·legi Públic. BÚGER
 Col·legi Públic CAMPANET

Col·legi Públic Mare de Déu del Toro. CIUTADELLA
 Col·legi Públic Joan Benejam. CIUTADELLA
 Col·legi Públic Es Porxo. DEIÀ
 Col·legi Públic Comarcal. SANT RAFAEL (EIVISSA)
 Col·legi Públic Ntra. Sra. de Jesús. EIVISSA
 Col·legi Públic Puig d'en Valls. EIVISSA
 Col·legi Públic Es Vedrà. EIVISSA
 Col·legi Públic Sa Torre. MANACOR
 Col·legi Públic Verge de Gràcia. MAÓ
 Col·legi Públic Joan Mas i Verd. MONTUÏRI
 Col·legi Públic Ciutat de Màlaga. PALMA
 Col·legi Públic Gabriel Alzamora López. PALMA
 Col·legi Públic Sant Jordi. PALMA
 Col·legi Públic Santa Maria. PALMA
 Col·legi Públic Son Ferriol. PALMA
 Col·legi Públic Costa i Llobera. POLLENÇA
 Col·legi Públic Joan Mas. POLLENÇA
 Col·legi Públic SANT JOAN
 Col·legi Públic SANT LLORENÇ DES CARDASSAR
 Col·legi Públic SANTANYÍ
 Col·legi Públic Santa Ponça-Galatzó. SANTA PONÇA
 Col·legi Públic Comarcal Es Putxet. SELVA
 Col·legi Públic Comarcal Jaume Fornaris. SON SERVERA
 Col·legi Públic Nicolau Calafat. VALLEMOSSA
 Col·legi Públic VILAFRANCA DE BONANY
 Escola Mata de Junc
 Centre de Preescolar Antoni Maura. MANACOR

ELS COL·LECTIUS I ENTITATS

Associació Il·lenca per a la Renovació Educativa (A.I.R.E.)
 Centre Cultural de Felanitx
 Convergència de Joves Independents

Escola d'Esplai. PALMA
 Escolania de Lluc
 Grup Folkloric Castell de Sant Felip. MENORCA

IFEBAL. Institució Ferial de Balears
 Institut d'Estudis Balearics
 Patronat Municipal D'Escoles d'Infants. PALMA

La llengua,
 feina
 de tots

**TOTS ELS CIUTADANS DE LES BALEARS HI SÓN CONVOCATS
 INDIVIDUALMENT I COL·LECTIVAMENT.
 ADREÇAU LES ADHESIONS AL SECRETARIAT DE LA CAMPANYA,
 Sant Miquel, 18, 2^{on}. 07002 Palma. Tel: 71 75 03. Fax: 72 06 50**

DEMOGRAFIA

ENS HAM DEIXAT

Madò Joana Maria Ginart Tugores, que morí el passat 18 de Juny a l'edat de 82 anys. Viví al C. Constitució nº 27.

Madò Joana Maria Mas Carbonell, que morí el passat 22 de Juny a l'edat de 79 anys. Viví al C. Morell, 19.

Que descansin en PAU.

BENVINGUTS

Aquest mes no podem donar la benvinguda a cap nou mariando. No sabem si n'ha nascut cap ja que ni ens ho han fet saber ni l'han inscrit a l'Ajuntament.

JA L'HAN FETA

Des de que la feren En Joan Mas Colombram i N'Ana Maria Pons Vanrell, no l'ha feta ningú més, que nosaltres tengem notícia.

SERVEIS SANITARIS

Dies	Localitat	Telefons
DILLUNS	MARIA	52 52 65
DIMARTS	LLORET	52 02 78
DIMECRES	COSTITX	51 31 57
DIJOUS	LLUBÍ	52 22 61
DIVENDRES	SINEU	52 08 18 52 02 92

CAPS DE SETMANA.

Els caps de setmana varien els torns de guàrdia per la qual cosa s'han de consultar als pasquins a llocs públics, Ajuntament, Unitat Sanitària, Apotecaria, per saber el que pertoca. El servei és des del dissabte a les 14 hores fins al diluns a les 9 hores.

MARIA

AJUNTAMENT:	525002
Fax	525194
NETGE:	525265
APOTECARIA:	525020
ESCOLA D'ALT:	525083
ESCOLA DE BAIX:	525252
CA SES MONGES:	525144
LOCAL 3ª EDAT:	525564
PARROQUIA:	525033

GESA INCA	
AVARIES:	500700

BOMBERS:	085
----------	-----

AMBULATORI	
D'INCA:	502850

SOM DURETA:	239447
-------------	--------

AMBULANCIES S.S	502850
-----------------	--------

(Inca)	
AMBULANCIES:	200362

FI DE CURS-90

FI DE CURS-90 A L'ESCOLA.

El passat Dijous dia 21 de Juny a les 19 h. i sota un sol enlluernador, tingué lloc el Fi de Curs del C. P. A. Monjo de Maria de la Salut.

Hi participaren tots els cursos, des dels més petits de Ca Ses Monges als alumnes de 8è.

-Din Don Dan, cançó interpretada pels alumnes de Tercer nivell amb flauta.

-Desfilada còmica a càrrec dels alumnes de Cinquè Nivell.

-"Romance de la Infantina" (Teatre) a càrrec dels alumnes de 6è.

L'ordre d'actuació fou el següent:

-Els Pàrvuls i Cicle Inicial interpretaren un "Ball de Hawai" molt vistós degut al coloram dels seus vestits.

-Gimnàstica Rítmica. Les nines que fan aquesta activitat extraescolar feren cinc actuacions, tres d'elles individuals.

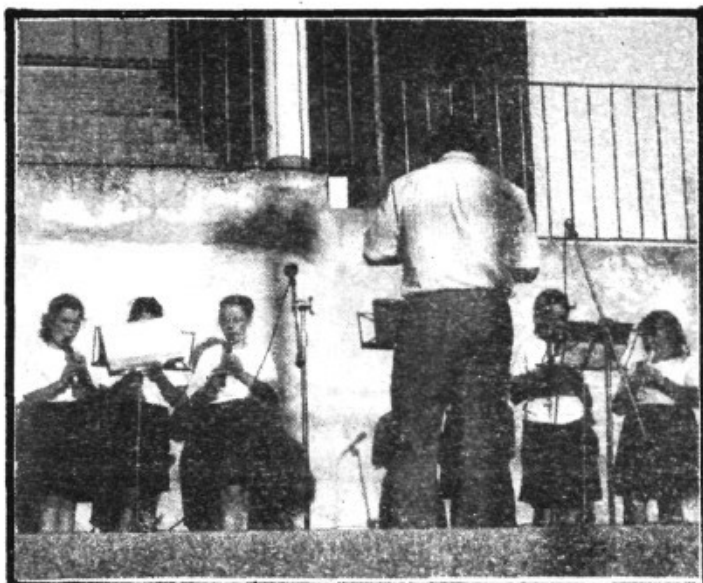
-Karate: Demostració del que han anat fent, durant tots els dimecres horabaixa, els participants en aquesta activitat.

-"Els mariners", cançó interpretada pels petits de Ca Ses Monges,

-"Play Bak" a càrrec dels alumnes de 4art.

-Ballada a càrrec de les alumnes de 4art.

-Estudi en Re Major, actuació de sis nines de quart curs amb flauta.

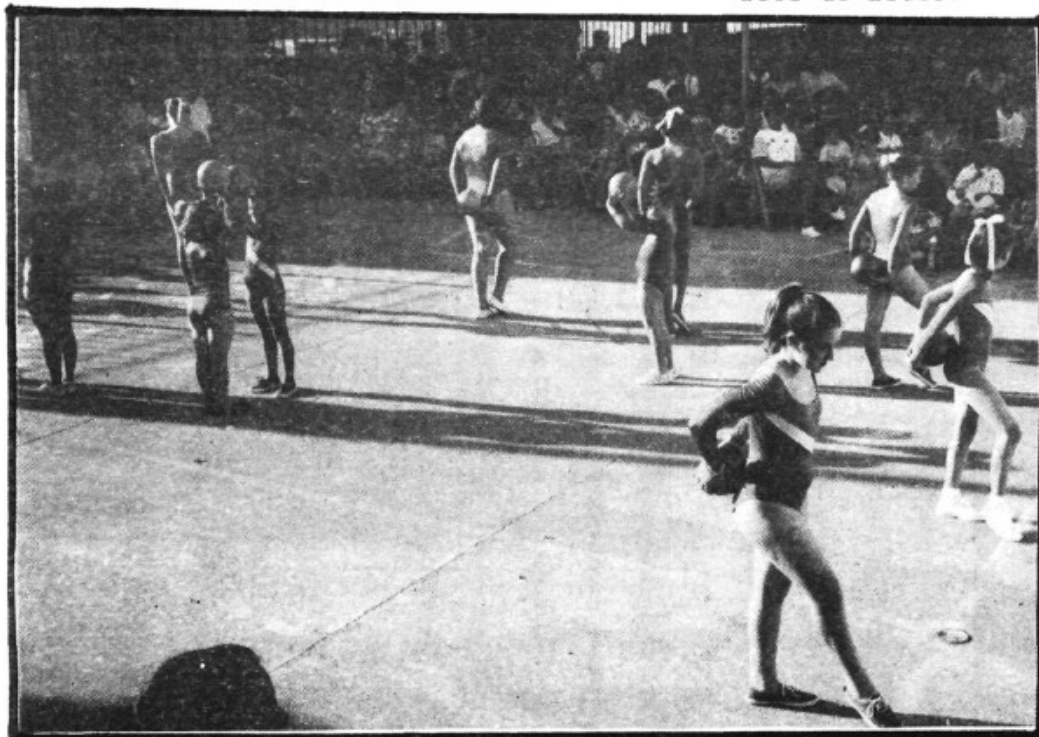

-Play Bak a càrrec dels alumnes de 7è.

- "Dónde están las llaves", cançó interpretada amb flauta per alumnes de 4art. i 5è.

- "El duo Calatrava", interpretació a càrrec dels alumnes de 8è.

- Ball de bot, "boleros", "jotes" a càrrec d'un numerós grup de nins i nines que els divendres assisteixen a les classes d'En Biel de Llubí.

ACTUACIÓ

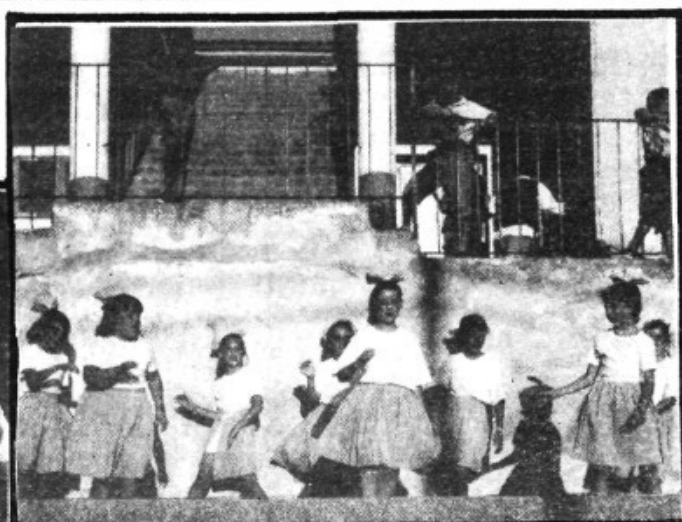
CONJUNTA

DE

GINNASTICA

RÍTMICA

ACTUACIÓ DELS ALUMNES DE QUART

Acabaren ballant el "Ball de l'elefant"

El públic fou molt nombrós i en alguns moments es va haver de demanar silenci ja que no es deixava sentir res.

El fi de festa s'allargà fins a entrada de fosca i acabà amb la degustació de coques, salades i dolces, que feren les mares dels alumnes i begudes i polos que va aportar l'Associació de Pares d'Alumnes.

Onofre Sureda Ribas.

SOLUCIÓ MOTS ENCREUATS

Horizontals: 1. Verema, P. 2. (Al revés) Sí, Santa. 3. Toc, Ca. 4. Neboda, T. 5. (Al revés) Elena, Ar. 6. D, Sabata. 7. Ara, (Al revés) Così. 8. La, Pluja.

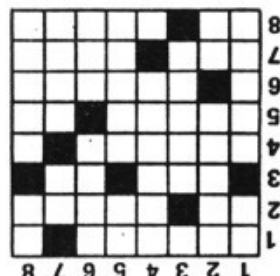
Verticals: 1. Vi, Nadal. 2. Estén, Ra. 3. R, Obesa. 4. Escola, P. 5. Mà, Débil. 6. Anca, (Al revés) Usa. 7. Ta, (Al revés) Jota. 8. Pa, Traca.

Es tractava d'un assas-
sinat ja que era evident
que algú va empenyer
l'escultura. Com podeu
veure en el dibuix, el
fium que surt per la xeme-
neia del tons i el del
cigarret que hi ha damunt
la taula s'aixequen en
vertical, la qual cosa
demostra que en aquell
precís moment no bufava
el vent, pel que algú ha-
gué d'empenyer l'estatua
per a matar-lo.

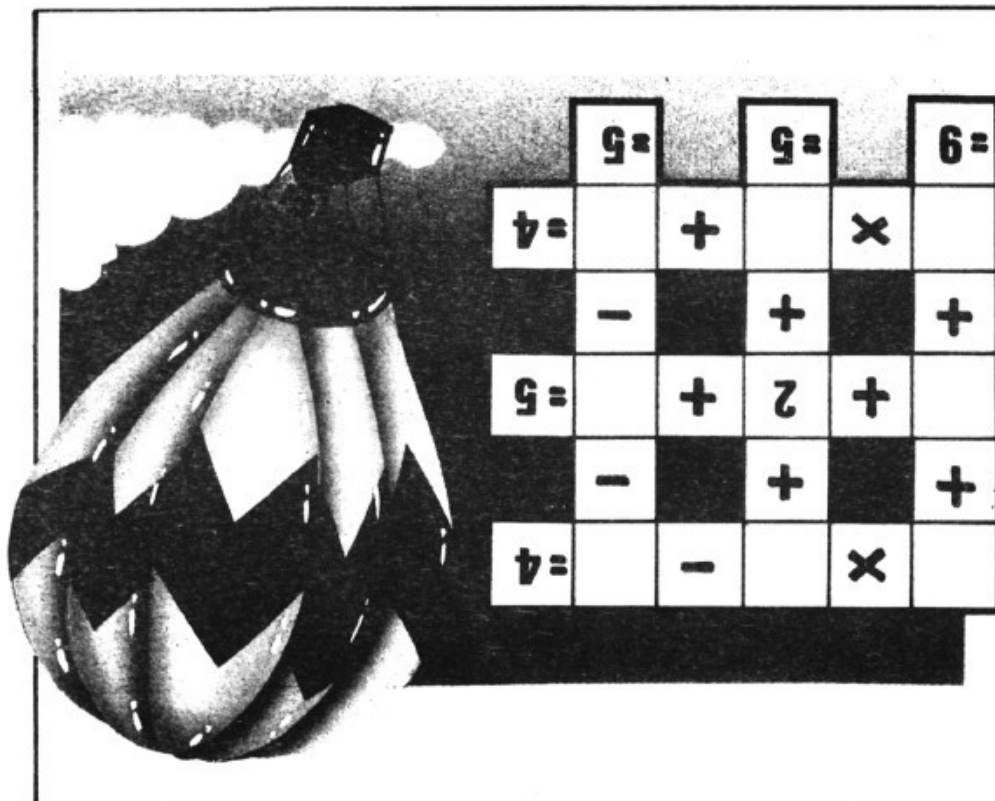
SOLUCIÓ AL NÚMERO
ANTERIOR:

VERTICALS.-1. Beguda que es treu del raïm. Festa del naixe-
ment de Jesucrist. 2. 3.ª persona singular del present d'indicatiu del
verb estendre. (Al revés) terminació de l'infinitiu de la 1.ª conjuga-
ció. 3. Fement d'obús. 4. Nom que es dona a l'edifici on es fan
classes d'E.G.B. 5. Part del cos humà que te cinc dits. Adjectiu que
empren per una persona magra, sense força, malaltissa. 6. Cada una
de les parts en què acaba, per la part posterior, les cuixes de
l'home. (Al revés) 3.ª persona singular present d'indicatiu del verb
usar. 7. Possessiu femení de la 2.ª persona, femení de ton. (Al revés)
nom d'aquesta lletra: j. 8. Aliment fet de farina. Sèrie de coets
col·locats al llarg d'una corda i que esclaten successivament.

MOTS ENCREUATS

HORIZONTALS.-1. Collita
del raïm. 2. (Al revés) afirma-
ció. Fement de sant. 3. 1.ª perso-
na singular del present d'indicatiu
del verb tocar. Sinònim de cus. 4.
Fement de nebot. 5. (Al revés)
nom de dona. Terminació d'infí-
nitiu de la 1.ª conjugació. 6. Peça
de la indumentària humana dins
la qual posam el peu una vega-
da enfundat el calçat. 7. En
aquest moment. (Al revés) masculí
de cosina. 8. Nota musical que ve
després del sol. Nom que es dona
a l'aigua que cau quan plou.

5	4	3	2	1
+	+	+	+	+
5	2	2	2	1
+	+	+	+	+
7	0	1	-	2

En les casse-
lles en blanc hi
ha que posar els
números correctes
perquè, una vega-
da fetes les ope-
racions de suma,
resta i multiplici-
cació, el resultat
sigui l'indicat.
Es dona un sol
número com a
pista.

NÚMEROS AMAGATS:

P A S S A T E M P S

TROFEU D'ESTIU

GIMNÀSTICA RÍTMICA INDIVIDUAL

El passat diumenge dia 17 de Juny, tres alumnes del C.P. A. Monjo de Maria de la Salut, que realitzen l'activitat extra-escolar de Gimnàstica Rítmica, participaren en el Trofeu d'Estiu que d'aquesta modalitat es realitzà al Poliesportiu de Sapobla.

Les participants ho feren en l'especialitat de Gimnàstica Rítmica Individual (Mans lliures) i en la categoria "Neòfites Infantils".

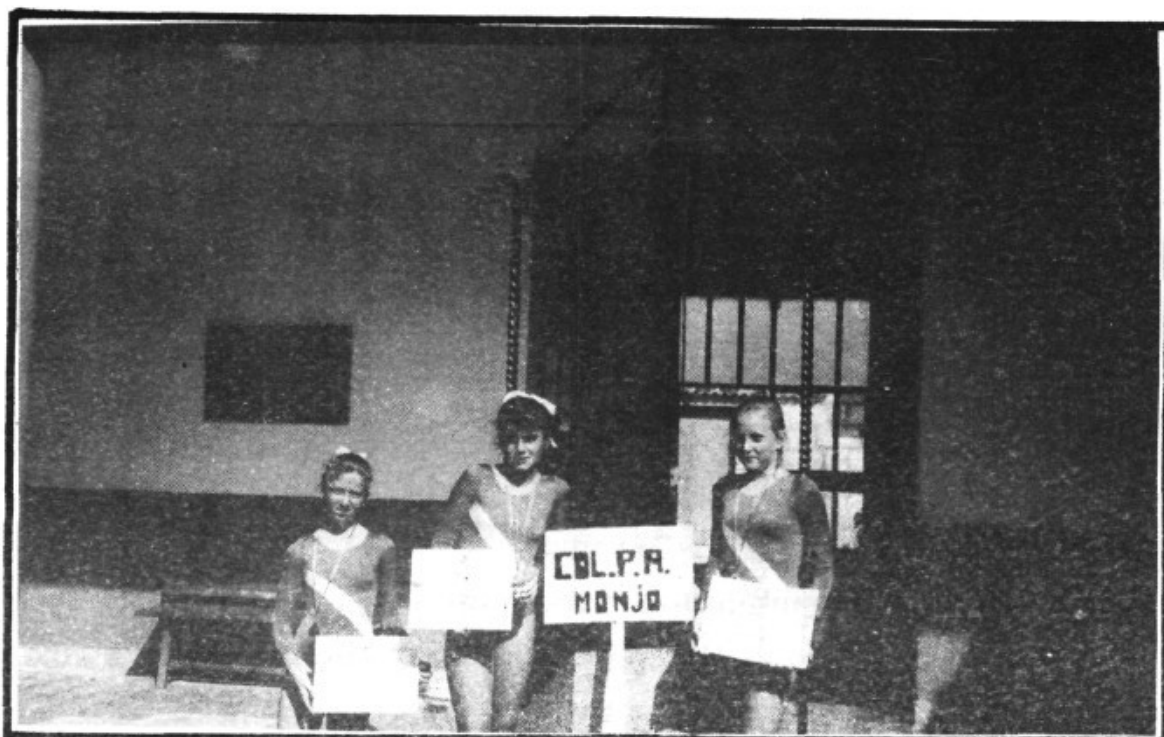
La classificació i la puntuació obtinguda fou la següent:

- 1ª.- Catalina Ribas Mas .....6'20 punts.
- 2ª.- Maribel Font Mestre .....6'10 "
- 3ª.- Catalina Mestre .....6'00 "

Les fou otorgat un diploma i una medalla, recompensa ben merecuda pels seus esforços, que com poseu veure en la foto llueixen orgullosament.

Enhorabona a totes elles.

Onofre Sureda Ribas.

Carrerany Esportiu

VI PLA DE MALLORCA'90-I GRAN PREMI «LA CAIXA» UN GRAN EQUIP

El passat dissabte dia 16 de Juny, al restaurant "Es Pou" de Llorito es va fer el sopar de cloenda i entrega de trofeus de la sisena edició del Trofeu Pla de Mallorca-I Gran Premi "La Caixa", el qual ha representat la quarta victòria consecutiva dels ciclistes del nostre poble a la classificació general, essent Pere Ferriol Colombram el guanyador absolut. Fins ara ha estat l'únic ciclista que ha aconseguit guanyar més d'una vegada aquesta competició ciclista.

Repasant el balanç final dels participants del Club Ciclista Maria de la Salut, podem veure que la seva participació ha estat molt destacada; sens dubte la millor fins aleshores:

Guanyadors de la classificació general individual, guanyadors de la general de muntanya, guanyadors de la general de la regularitat, guanyadors de la general d'equips, guanyadors de la categoria d'aficionats, guanyadors de la categoria d'aficionats especials, guanyadors de sis de les set etapes disputades, segon lloc de la general de la muntanya, segon lloc de la categoria d'aficionats especials, tercer lloc de la general de les metes volants. Tot això no és fruit de la casualitat, ni de la bona fortuna. Aquest és el resultat de poder comptar amb un grup de bons ciclistes que estan a l'altura dels millors d'aquesta competició, però que, tots junts formen UN GRAN EQUIP. Una expressió fàcil que, diumenge a diumenge, s'ha de confirmar com un grup de persones totalment conjuntat que sempre han competit cercant un objectiu comú; que cadascun d'ells ha lluitat per la seva bona classificació, però també per la dels seus companys. Per dur a bon terme aquests objectius, hi ha d'haver molta solidaritat entre els seus membres; l'alegria per la victòria d'un company ha d'esser tanta com la seva pròpia.

Des de la primera jornada, quan Pere Ferriol Colombram es va situar com a líder de la competició, tots els integrants

de l'equip han estat lluitant en benefici dels nostres colors. A pesar de tot, tenir un conjunt amb tres guanyadors de les edicions anteriors, ha estat un privilegi i una important garantia. Sens dubte, podem afirmar que hem estat els millors

Carrerany

Esportiu

tant per força i tècnica individual com per comportament d'equip.

Així doncs, no seria just finalitzar les informacions del Pla-90 sense felicitar a tots els integrants del nostre equip: Pep Payeras Oliver, Pere Ferriol Roig, Tomeu Arbona Quetglas, Manuel Fernández Tena, Simó Darder Bergas, Joan Carbonell Roca i Pere Ferriol Colombram.

Tot seguit, resumim les tres darreres jornades i les classificacions.

CINQUENA JORNADA: MURO

La cinquena jornada corresponent al Pla-90, es va celebrar a Muro el diumenge dia 27 del mes de maig, amb la participació del 83 ciclistes. Des de la sortida, es varen produir constants intents d'escapades que no fructificaren. Només un d'ells, poc abans d'arribar a Petra, va marcar algunes diferències momentànies. Foren Monjo (Dino's), Ribot (Sanicalor), Picó Delta i Arbona (Jumbo Tours) els qui s'avançaren a la resta de participants fins a Vilafranca, on varen esser agafats. La notícia de la jornada va estar marcada per dos ciclistes del nostre equip. Pere Ferriol Colombram, el líder, juntament amb Pere Ferriol Roig, quart classificat, caigueren a Santa Margalida. El primer no va tenir massa dificultats per enllaçar amb els de davant, mentre que el segon va sofrir una avaria que li va fer perdre més temps i no pogué arribar a meta amb el primer pilot, per la qual cosa va perdre la seva posició. A la meta d'arribada a Muro, es va produir un sprint massiu on el líder va demostrar el per què de la seva privilegiada posició, imposant-se a la resta de ciclistes de manera contundent i aconseguint tres segons de diferència al seu favor. La classificació va romandre així:

1.- Ferriol Colombram	Afic	Jumbo Tours	1-26-42
2.- Miquel Rosselló	Afic	Sanicalor	1-26-45
3.- Gabriel Moncadas	Juv	Delta	"
4.- Rafel Bauzá	Juv	Es Pou	"
5.- Antoni Gayà	Afic	Dino's	1-26-51

7.- Simó Darder	Afic	Jumbo Tours	"
11- Manuel Fernández	Espec	Jumbo Tours	"
20- Tomeu Arbona	Espec	Jumbo Tours	"
43- Ferriol Roig	Afic	Jumbo Tours	1-29-48

SISENA JORNADA: MARIA DE LA SALUT

La penúltima diada d'aquesta competició va correspondre a la nostra localitat, coincidint amb la festa d'inauguració del menjador de la tercera edat. A les deu del matí, partiren 85 corredors que completaren el seu recorregut amb l'única escapada destacable de Biel Alomar (Sanicalor) i de Manuel Fernández (Jumbo Tours), els quals arribaren a tenir una diferència al seu favor de més d'un minut, si bé els nostres representats imposaren

Carrerany

Esportiu

un fort ritme al cap del pilot aconseguint la caça dels escapats. Mentrestant, Simó Darder (Jumbo Tours) incrementava el seu compte particular de punts a la general de la muntanya, aconseguint, a falta d'una diada, la victòria definitiva en aquesta classificació. L'arribada fou en compacte pilot on, una vegada més Ferriol Colombram, es va imposar als seus oponents. Aquesta va significar la cinquena victòria dels nostres representants i la quarta del seu compte particular. La classificació va quedar de la següent manera:

1.- Ferriol Colombram	Afic	Jumbo Tours	1-27-48
2.- Antoni Gayà	Afic	Dino's	"
3.- Miquel Rosselló	Afic	Sanicalor	"
4.- Gabriel Moncadas	Juv	Delta	"
5.- Antoni Perelló	Afic	Forsa	"
6.- Ferriol Roig	Afic	Jumbo Tours	"
9.- Simó Darder	Afic	Jumbo Tours	"
16- Manuel Fernández	Espec	Jumbo Tours	"
26- Tomeu Arbona	Espec	Jumbo Tours	"
73- Pep Payeras	Espec	Jumbo Tours	"

JORNADA FINAL: SANTA MARGALIDA

La setena i darrera jrnada del Pla-90 es va desenvolupar a Santa Margalida, amb la participació de 87 ciclistes. Simó Darder era ja el "rei de la muntanya", motiu pel qual la tasca fonamental fou la de conservar la primera posició de Pere Ferriol Colombram a la general. Sempre hi hagué homes del nostre Club al cap de carrera i ningú no va aconseguir escapar-se. L'arribada estava situada a la plaça de Santa Margalida, i Ferriol Colombram es va imposar amb facilitat, aconseguint la seva cinquena victòria particular i sisena del nostre equip. La classificació de l'etapa va quedar així:

1.- Ferriol Colombram	Afic	Jumbo Tours	1-29-48
2.- Pep Monjo	Afic	Dino's	"
3.- Gabriel Moncadas	Juv	Delta	"
4.- Rafel Bauzá	Juv	Es Pou	"
5.- Simó Darder	Afic	Jumbo Tours	"
15- Manuel Fernández	Espec	Jumbo Tours	"

La resta de les classificacions generals definitives foren les següents:

GENERAL ABSOLUTA INDIVIDUAL

1.- Ferriol Colombram	Afic	Jumbo Tours	9-23-43
2.- Antoni Gayà	Afic	Dino's	a 50"
3.- Gabriel Moncadas	Juv	Delta	a 51"
4.- Gabriel Alomar	Afic	Sanicalor	a 55"
5.- Simó Darder	Afic	Jumbo Tours	a 1-00
6.- Manuel Fernández	Espec	Jumbo Tours	a 1-08
7.- Antoni Frau	Afic	A.C. Sineu	a 1-18
8.- Xema Estela	Juv	A.C. Sineu	a 1-28
9.- Tomeu Arbona	Espec	Jumbo Tours	a 1-35
10- Felip Salas	Vet-B	Poc a Poc	a 1-37
21- Ferriol Roig	Afic	Jumbo Tours	a 3-49

GENERAL DE MONTANYA

1.- Simó Darder	Jumbo Tours	65p.
2.- Ferriol Colombram	Jumbo Tours	38p.

GENERAL DE METES VOLANTS

1.- Antoni Gayà	Dino's	17p.
2.- Gabriel Alomar	Sanicalor	9p.
3.- Manuel Fernández	Jumbo Tours	9p.
4.- Ferriol Colombram	Jumbo Tours	6p.

GENERAL DE REGULARITAT

1.- Ferriol Colombram	Jumbo Tours	13p.
-----------------------	-------------	------

GENERAL D'EQUIPS

1.- Maria de la Salut	Jumbo Tours	28-03-39
2.- C. C. Petra	Sanicalor	a 1-29
3.- A. C. Muro	Delta	a 2-35

Carrerany

Esportiu

EL CLUB D'ESCACS DE MARIA

ORGANITZA EL CAMPIONAT DE BALEARS CADET

Quan tengueu aquesta revista en les vostres mans, ja hi haurà un nou campió de Balears cadet, el qual tindrà l'honor de representar a la nostra comunitat autònoma al campionat d'Espanya a disputar a Tolosa (Guipúzcoa) del 30 de Juny al 6 de Juliol.

El cap de setmana de Sant Joan, 4 joves illencs, grans promeses de l'escacs, lluitaran per assolir aquest títol. El quadre el formen els següents escaquistes: el mariando Xisco Mestre (subcampió de Mallorca), Lester Tattersall (subcampió d'Espanya), Pablo Domínguez (campió de Mallorca) i Paco Vallejo (campió de Menorca i campió de Balears infantil), només té 7 anys, 8 anys menys que els altres participants.

Aquest campionat, sense cap dubte és un nou repte que s'ha proposat el club d'aquesta villa, el qual vol agrair la gran col·laboració que ha trobat pel finançament del mateix. Des de l'Ajuntament de Maria, fins a entitats com, Fonthisa, "La Caixa", Viatges Jumbo Tours i Ca's Xigaler, han fet possible que el somni sigui una realitat. Aquest somni es podria redondetjar si a Tolosa un al·lot del nostre poble, de Maria de la Salut, és el representant de les Illes Balears a un campionat d'Espanya.

MARIA DE LA SALUT 1990

CAMPIONAT DE BALEARS D'ESCACS CATEGORIA CADET

DIES: 22, 23 I 24 DE JUNY
LLOC: LLAR DE LA 3ª EDAT
HORARI: DIVENDRES I DISSABTE A PARTIR DE LES 17 HORES.
DIUMENGE A PARTIR DE LES 9'30 HORES DEL MATÍ.

★ PARTICIPANTS

LESTER A. TATTERSALL (C.E. COSTA DE CALVIÀ)
—Subcampió d'Espanya—

PABLO J. DOMÍNGUEZ (C.E. SON ESPANYOLET)
—Campió de Mallorca—

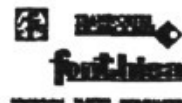
PACO VALLEJO (C.E. CASTELL DE VILLACARLOS)
—Campió de Menorca—

XISCO MESTRE (CLUB D'ESCACS MARIA DE LA SALUT)
—Subcampió de Mallorca—

ORGANITZEN
CLUB D'ESCACS MARIA DE LA SALUT
FEDERACIÓ BALEAR D'ESCACS

PATROCINA
COMISSIÓ D'ESPORTS AJUNTAMENT MARIA DE LA SALUT
COL·LABOREN

FEIM CARRERANY.

L'exursió del mes passat es va haver de suspendre degut a que els qui normalment hi solem anar no ens venia bé degut a que teniem els diumenges copats, convits, comunions i festes varies feren que els qui havíem de donar cap no ho poguérem fer.

Diuen els que sovint l'han recorreguda, que han acabat per quedar captivats pel seu inqüestionable encís.

ITINERARI:

Bunyola, Es Grau, Es Penyals d'Honor, Sa Coma Gran, Cova de Cal Senyor Guiem, Ca Na Moragues, Es Cocons, Bunyola.

ES PENYALS D'HONOR

819 m.

(Comuna de Bunyola)

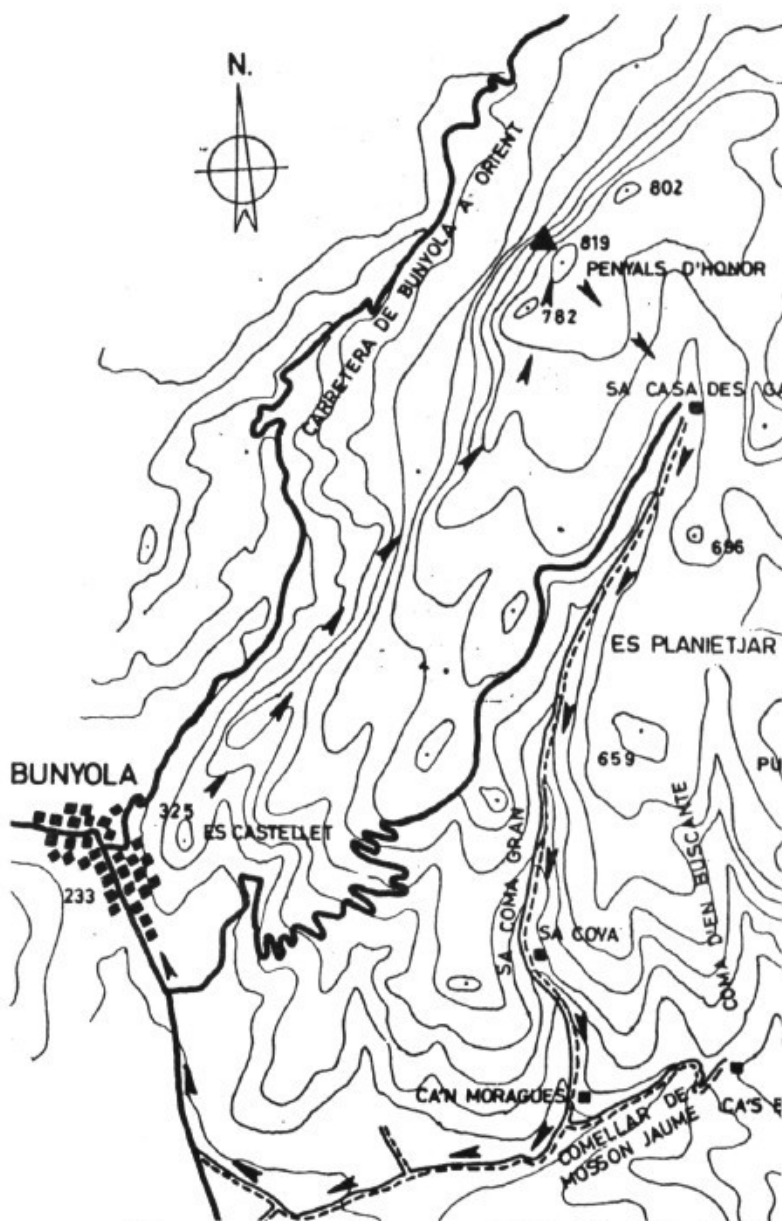
El castell d'Alaró

Avisàrem als que poguérem però n'hi va haver que no s'enteraren i es presentaren a la plaça a l'hora de la partida. Esperam que ens ho puguin perdonar. Per altra banda mirarem de recuperar-la.

EXCURSIÓ A "SA COMUNA DE BUNYOLA".

Aquest mes tenim pensat anar a Sa Comuna de Bunyola.

Sense por de defraudar al lector excursionista, recomanem una visita a aquest meravellós parc natural que és Sa Comuna de Bunyola. El frondós pinar i l'espès boscatge li donen en general un aspecte de selva verge.

L'exursió està programada pel dia 8 de Juliol, Diumenge, i la sortida està prevista a les 9 h. des de la Plaça des Pou.

Onofre Sureda Ribas.